



Broj:

Podgorica, 16.04.2025. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije na osnovu člana 20f stav 1 tačka 5 Zakona o zaštiti konkurencije („Sl. list CG“, br. 44/12, 13/18 i 145/21) i člana 10 Zakona o kontroli državne pomoći („Sl. list CG“, br. 12/18), člana 14 stav 2 Zakona o kontroli državne pomoći („Sl. list CG“, br. 12/18) i člana 18 Zakona o upravnom postupku („Sl. list CG“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), po zahtjevu podnijetom od strane Ministarstva kulture i medija, a na osnovu prijedloga rješenja vd zamjenika direktora Agencije za zaštitu konkurencije, na sjednici održanoj 16.04.2025. godine donosi

R J E Š E N J E

Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama uređuju se pitanja koja se ne odnose na dodjelu državne pomoći.

OBRAZLOŽENJE

Zahtjev

Ministarstvo kulture i medija (u daljem tekstu: „Ministarstvo“), podnijelo je Agenciji za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: „Agencija“) Zahtjev za davanje mišljenja br. 13-082/25-639/2 od 12.02.2025. godine, zaveden kod Agencije pod br. 05-430/25-110/1 od 21.02.2025. godine (u daljem tekstu: „Zahtjev“), u vezi sa dobijanjem mišljenja na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama (u daljem tekstu: „Predlog zakona“) na ocjenu usklađenosti sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

Uz inicijalni zahtjev je dostavljen i Obrazac 1 – prijava državne pomoći u kojoj se navodi da se radi o šemi državne pomoći, koja se odnosi na mala i srednja privredna društva i na preduzetnike, te da je procijenjeni broj korisnika od 11 do 50.

Takodje, dostavljen je i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama.

U prijavi se navodi da je pomoć namijenjena javnim emiterima, te da je cilj pomoći obezbjeđivanje sredstava za stabilno, održivo i nezavisno funkcionisanje javnog emitera, što obuhvata finansijska sredstva za ostvarivanje Ustavom i zakonom zajemčenih prava građana na informisanje, bez diskriminacije, po osnovu pružanja javnih usluga i plaćanje troškova prenosa i emitovanja programa javnih emitera putem mreža za prenos, zemaljske mreže radio difuznih predajnika i putem elektronskih komunikacionih mreža sa slobodnim pristupom, koje vrši pravno lice za prenos i emitovanje radio

difuznih signala, koje osniva Vlada.

U prijavi je takođe navedeno da ukupan iznos sredstava zavisi od toga da li lokalni javni emiteri emituju radijski ili televizijski program, odnosno u zavisnosti od toga da li javni emiter objavljuje sadržaje na internetskoj publikaciji. Ukupan godišnji iznos koji se dodjeljuje lokalnim javnim emiterima iz budžeta opštine, zavisi od iznosa ukupnog godišnjeg budžeta opštine, čija šema je detaljno razrađena Predlogom Zakona.

Dalje se u prijavi navodi da se javni emiteri osnivaju sa ciljem zadovoljavanja građana za gore navedenim potrebama. Na ovaj način se javni emiteri oslobađaju od političkih i drugih uticaja i pritisaka, dok se sa druge strane predlogom propisuje minimum sredstava koje su jedinice lokalne samouprave dužne da obezbijede za lokalne javne emitere, čime se onemogućava da partikularni interesi idu na uštrb javnom interesu, a to je upravo pružanje javnih usluga proizvodnje i emitovanja radijskih i/ili televizijskih programa sa informativnim, kulturnim, umjetničkim, obrazovnim, naučnim, dječjim, zabavnim, sportskim i drugim programskim sadržajima kojima se obezbjeđuje ostvarivanje prava i interesa građana i drugih subjekata u oblasti informisanja.

Takođe se navodi da je planirana pomoć srazmjerna, budući da je Predlogom Zakona propisano da pružanje komercijalnih usluga korisnika pomoći mora biti razdvojeno od pružanja javnih usluga. Predlogom zakona je takođe propisano da je korisnik pomoći dužan da vodi odvojeno računovodstvo za pružanje javnih usluga od obavljanje komercijalnih ili AVM usluga.

Relevantni podaci će biti javno dostupni po više osnova. Ministarstvo po osnovu člana 13 Zakona o medijima („Sl. list CG“ br. 82/20) vodi evidenciju o sredstvima dodijeljenih mediju iz javnih prihoda, koja sadrži između ostalog i podatke o iznosu finansijskih sredstava prihoda dodijeljenih mediju za pružanje javnih usluga. Potom Ministarstvo u formi godišnjeg izvještaja, objavljuje ukupno izdvajanje finansijskih sredstava javnog sektora dodijeljenih medijima na svojoj internet stranici.

Ocjena

Dakle, saglasno članu 2 Zakona, utvrđeno je da je državna pomoć:

- 1) finansijska pomoć koja se direktno ili indirektno dodjeljuje iz državnog budžeta, odlukom Vlade Crne Gore, budžeta opštine, odlukom nadležnog organa opštine, uključujući fondove Evropske unije i druge javne fondove;
- 2) pomoć koja se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu;
- 3) finansijska pomoć koja se ne pruža privrednim društvima pod istim uslovima, ili se pruža selektivno privrednim društvima na osnovu veličine privrednog društva, mjesta poslovanja 3 ili mjesta registracije, ili je namijenjena jednom privrednom društvu;
- 4) pomoć koja ugrožava konkurenciju i utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Agencija je Mišljenjem broj. 01-430/23-491/4 od 22.09.2023. godine utvrdila daje Predlog zakona o audiovizuelnim -medijskim uslugama u skladu je sa propisima kojima se regulišu pitanja državne pomoći. Agencija je u istom mišljenju takođe navela da su državne pomoći u obliku naknade za obavljanje javnih usluga koje ispunjavaju uslove utvrđene u predmetnom mišljenju, usklađene sa unutrašnjim tržištem i izuzimaju se od obaveze prethodne prijave.

Imajući u vidu navedene činjenice pristupilo se ocjeni Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama.

U obrazloženju, Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama, navodi se da je ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan u odredbi člana 16 stav 1 tačka 1 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda, kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje, kao i u odredbi člana 16 stav 1 tačka 5, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

Dalje se navodi da je prilikom donošenja Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama ("Sl. list CG" broj 54/24) došlo je do tehničke greške u formulaciji člana 49 st. 3 i 4, na način da je propisano da: "sredstva iz stava 2 tačka 1 ovog člana obezbjeđuju se lokalnom javnom emiteru...na godišnjem nivou, u iznosu koji se utvrđuje u odnosu na ukupni tekući godišnji budžet jedinice lokalne samouprave umanjen za kapitalne izdatke i otplatu duga, i ne može biti manji od..." Naime, prije riječi "godišnji budžet" greškom se našla riječ "tekući". Budući da se godišnji budžet sastoji od tekućeg budžeta, kapitalnih izdataka i otplate duga, bukvalnim tumačenjem spornih zakonskih odredbi, moglo bi se zaključiti da osnov za finansiranje lokalnih javnih emitera gotovo i ne postoji. U vezi sa prethodno navedenim, potrebno je izmijeniti Zakon na način da se kao osnov uzme tekući budžet, tako da bude propisano da je to ukupni godišnji budžet jedinice lokalne samouprave umanjen za kapitalne izdatke i otplatu duga.

Dalje se u inicijalnom zahtjevu navodi, budući da je Zakonom o nacionalnom javnom emiteru javnom medijskom servisu Crne Gore ("Sl. list CG" broj 60/24) propisano da je za članove Savjeta, generalnog direktora, direktora radija, direktora Televizije i direktora Internetske publikacija nacionalnog javnog emitera – Javnog medijskog servisa Crne Gore potrebno najmanje VIII nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje 5 godina radnog iskustva, kao i da su članom 53 stav 10 Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama predviđeni isti uslovi u pogledu radnog iskustva za članove savjeta lokalnog, odnosno regionalnog javnog emitera, stvara se disproporcija i diskriminatoran režim u odnosu na direktore lokalnih i regionalnih javnih emitera. Propisivanjem jednakog radnog iskustva, kako za članove savjeta tako i za direktora lokalnog, odnosno regionalnog javnog emitera, postiže se jednak tretman sa rukovodećim kadrom nacionalnog javnog emitera.

Konačno, u članu 136 stav 2 tačka 1, takođe je učinjen tehnički propust na način da je u slučajevima nedozvoljene medijske koncentracije koji su predviđeni u tom stavu greškom ostavljena odrednica "nacionalnog javnog emitera", umjesto javnog emitera, čime je regionalnim i lokalnim javnim emiterima onemogućena opcija da na istoj teritoriji, odnosno zoni pokrivanja emituje, posredstvom frekvencija koje su planovima raspodjele radio-frekvencija predviđene za analognu ili digitalnu zemaljsku radio-difuziju, više od jednog radijskog i televizijskog programa sa istom ili sličnom programskom osnovom. To bi značilo da regionalni i lokalni javni emiter ne može emitovati dva ili više televizijskih i radijskih programa na način kako je to propisano u članu 136 stav 2 tačka 1, dok je ta opcija predviđena za nacionalnog javnog emitera, čime se stvara nepotrebna barijera i diskriminatoran odnos regionalnih i lokalnih javnih emitera u odnosu na nacionalnog javnog emitera.

Zaključak

Kao što je već navedeno Agencija je odlučivala o osnovnom tekstu Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama i pritom utvrdila da je usklađen sa propisima kojima se uređuju pitanja dodjele državne pomoći. Predmetnim izmjenama i dopunama se ne utiče na norme zakona koje se odnose na pitanja državne pomoći, stoga je Agencija odlučila kao u dispozitivu ovog rješenja.

Uputstvo o pravnoj zaštiti: Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda Crne Gore, u roku od 20 dana od dana prijema ovog rješenja.

PREDSJEDNIK SAVJETA
Dragan Damjanović

Dostavljeno:

- Ministarstvu kulture i medija, Njegoševa 83, Cetinje, Crna Gora
- u spise predmeta i
- a/a.